Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0521U101980

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-10-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кагамлик Світлана Романівна

2. Kagamlik Svitlana Romanivna

Кваліфікація: к. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 07.00.01

Назва наукової спеціальності: Історія України

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 23-09-2021

Спеціальність за освітою: Історія

Місце роботи здобувача: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, м. Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 58.053.04

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, м. Тернопіль, Тернопільський р-н., Тернопільська обл., 46027, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, м. Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 03.19.21

Тема дисертації:

1. Українська православна ієрархія ранньомодерного часу: інтелектуальний та духовний виміри.

2. Ukrainian Orthodox hierarchy of the early modern times intellectual and spiritual dimension.

Реферат/анотація:

1. Мета дослідження – проаналізувати інтелектуальний та духовний виміри української православної ієрархії ранньомодерного часу. Об’єкт дослідження – українська православна ієрархія в контексті духовно-релігійних, культурно-освітніх та суспільно-політичних процесів у ранньомодерній Україні та Російській імперії. Предмет дослідження – особливості інтелектуального та духовного вимірів української православної ієрархії ранньомодерного часу. Основні наукові результати дисертаційного дослідження, що мають наукову новизну, є такими: В роботі на основі комплексного аналізу опублікованих та нововиявлених архівних матеріалів уперше розкрито освітньо-інтелектуальний рівень та духовні цінності українських православних архієреїв ранньомодерного часу. Встановлено, що освітньо-інтелектуальний рівень українських архієреїв ранньомодерного часу відповідав високим європейським критеріям. Основою формування майбутніх

ієрархів як високоосвіченої еліти тогочасного типу послужила система освіти Київської Академії з її особливостями викладання навчальних дисциплін. Інтелектуальному вдосконаленню майбутніх преосвященних сприяло навчання в європейських освітніх закладах, яке налаштовувало на новий тип світогляду. Провідними сферами реалізації інтелектуального потенціалу української церковної еліти до архієрейської хіротонії були педагогічна діяльність і проповідництво. Аналіз бібліотечних реєстрів українських архієреїв переконливо засвідчує, що попри наявність богослужбових книг слов'янською мовою, значну їх масу становили польсько-латиномовні книги переважно західноєвропейських і польських католицьких авторів. Склад бібліотек відображав творчі зацікавлення та потреби їх власників, передусім як письменників та перекладачів. Розкрито мотивацію обрання майбутніми ієрархами сфери духовного служіння, їх власне бачення свого архієрейського покликання. Здійснена на документальній основі історико-філософська реконструкція духовного світу українських ієрархів окреслила програму їх архіпастирської діяльності та систему ціннісних пріоритетів. Основні світоглядно-філософські орієнтири українських ієрархів базувалися на орієнтації на досконалу особистість і трактувалися ними відповідно до належності до «науково-освітнього» чи «етико-антропософського» світоглядних напрямів. Важливим доробком української церковної еліти було вчення про інтелект, Визначено, що проповідь була однією із найважливіших сфер реалізації інтелектуального потенціалу української церковної еліти. Українські архієреї створили і розвинули на українських, білоруських і російських теренах школу церковного проповідництва, яка в процесі своєї еволюції виявила головні напрями ораторського мистецтва ранньомодерної доби. Місійна діяльність українських преосвященних як керівників посольств серед народів Сибіру, Поволжя, Камчатки а також Монголії і Китаю носила масштабний характер. Архієреї з київських академістів започаткували місійну справу в Російській імперії, реалізуючи програму Петра наставити в християнську віру і зробити вірнопідданими численні народи колонізованих земель. Українські місіонери діяли в напружених умовах ворожнечі корінного населення, нестачі кадрів і коштів, водночас докладали зусиль для повноцінної діяльності місій, розвитку шкільництва, створювали проекти церковно-просвітницьких центрів для новонавернених народів. З’ясовано, що у своїй просвітницькій діяльності українські архієреї діяли згідно з стійкими установками, сформованими у Київській Академії. Діяльність українських архієреїв служила чинником консолідації українського народу, яка набирала особливої ваги за недієздатності національної еліти в умовах російського централізму. Визначено, що на теренах духовного служіння у складі ієрархії Російської Православної Церкви від часів Петра І представники української церковної еліти були носіями західної, європейської цивілізації. Встановлено, що творча спадщина українських православних ієрархів демонструє багатогранність їх інтересів, яка виявилася у різноманітних за обсягом, жанром і тематикою творах. Їх автори у своїх просвітницьких і світоглядних установках виходили далеко поза межі свого духовного стану. Доведено, що українська православна ієрархія, сформована Київською Академією, стала яскравим феноменом в історії України ранньомодерного часу. Матеріали дисертації можуть знайти практичне застосування у підготовці посібників, навчальних курсів та спецкурсів, інших наукових і навчально-методичних праць з історії України ранньомодерного часу, історії Православної Церкви, української філософії, різного роду культурологічних досліджень. Положення та висновки роботи стануть в нагоді сучасним церковним діячам у науковій і практичній діяльності, духовному вихованні вірних.

2. The purpose of the study is to determine the educational and intellectual level and spiritual values of the Ukrainian Orthodox hierarchy of the early modern times. The object of research is the Ukrainian Orthodox hierarchy in the context of spiritual, religious, cultural, educational and socio-political processes in early modern Ukraine and the Russian Empire. The subject of research is the peculiarities of the intellectual and spiritual dimensions of the Ukrainian Orthodox hierarchy of early modern times. The main scientific results of the dissertation research, which have a scientific novelty, are as follows: On the basis of integrated analysis of the published and newly discovered archive materials the activity of Ukrainian Orthodox archiereuses of the Early modern period in the intellectual and spiritual dimensions was exposed for the first time. It has been established that educational and intellectual level of the Ukrainian archiereuses of the Early modern period met high European criteria. A system of education and particulars of teaching of subject matters in Kyiv Academy served as a platform

to formation of future Ukrainian archiereuses as highly educated elite of that time. Education in the European educational institutions directed to a new type of worldview and significantly contributed to intellectual improvement of future archiereuses. Teaching activity and preaching were leading fields of realization of intellectual potential to bishopric cheirotonia. Analysis of library registers of the Ukrainian archiereuses convincingly witnesses that regardless of existence of liturgical books in Slavonic, much of their mass comprised books in Polish and Latin mainly of Western European and Polish Catholic authors. The content of libraries reflected creative interests and needs of their owners, first of all as writers and translators. The motivation of choosing a field of spiritual service by future hierarchs, their personal vision of their bishopric calling are revealed. The documentary-based historical and philosophical reconstruction of spiritual world of the Ukrainian hierarchs outlined the program of their archpastoral activity and the system of value priorities. The main worldview philosophical orienting points of the Ukrainian hierarchs were based on orientation on perfect personality and were interpreted by them according to belonging to «research and educational» or «ethic and anthroposophic» worldview directions. The Doctrine of the Intellect was an important work of archiereuses. It has been established that a sermon was one of the most important fields of realization of intellectual potential of the Ukrainian church elite. The Ukrainian archiereuses created and developed on the Ukrainian, Belorussian and Russian territories the school of church preaching that in the process of its evolution had determined main directions of public speaking of the Early modern period. The missionary activity of the Ukrainian hierarchs as the heads of the embassies among peoples of Syberia, Volga territory, Kamchatka and also Mongolia and China was of a massive nature. Archiereuses from Kyiv Scholastics began missionary work in the Russian Empire, realizing the program of Peter to convert to Christian faith and to make numerous people of colonized lands true believers. The Ukrainian missionaries acted in strenuous conditions of animosity of indigenous population, shortage of personnel and funds, at the same time have made efforts for fully-fledged activity of missions, development of schoolboyish behavior, created projects of church and educational centers for the newly converted people. The activity of the Ukrainian archiereuses served as factor of consolidation of the Ukrainian people that gained special weight during incapability of national elite in the conditions of the Russian centralism. It has been established that on the territories of the spiritual service in composition of hierarchy of the Russian Orthodox Church since Peter I the representatives of the Ukrainian church elite were the holders of the Western European civilization. It has been established that creative heritage of the Ukrainian Orthodox hierarchs demonstrates a diversity of their interests that was manifested in different by volume, genre and themes works. Their authors went far beyond their spiritual order.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мордвінцев В'ячеслав Михайлович

2. Mordvintsev Vyacheslav Myhaylovych

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мордвінцев В'ячеслав Михайлович

2. Mordvintsev Vyacheslav Myhaylovych

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кізлова Антоніна Анатоліївна

2. Kizlova Antonina A.

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кузнець Тетяна Володимирівна

2. Kuznets Tetyana Volodymyrivna

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стецик Юрій Орестович

2. Stetsyk Yurii O.

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Зуляк Іван Степанович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Зуляк Іван Степанович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.